

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W URZĘDZIE MARSZAŁKOWSKIM WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Niniejszy dokument stanowi realizację obowiązku prawnego wdrożenia Standardów Ochrony Małoletnich i został opracowany zgodnie ze zmianami wprowadzonymi ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1606).

Podstawową zasadą, którą kierują się pracownicy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego oraz podmioty współpracujące z Urzędem podczas realizowania swoich zadań z udziałem małoletnich jest dbanie o ich dobro.

Standardy Ochrony Małoletnich obowiązują wszystkich pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego oraz osoby współpracujące z Urzędem. Mają na celu wdrożenie mechanizmów i zasad reagowania dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa dzieci. Obowiązkiem wszystkich pracowników niezależnie od formy zatrudnienia jest dbanie o bezpieczeństwo dzieci podczas ich pobytu w Urzędzie.

Rozdział I

Definicje

§ 1. 1. Standardy Ochrony Małoletnich w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego zwane dalej „Standardami” określają procedurę ochrony małoletnich przed krzywdzeniem realizowaną w ramach działalności Urzędu.

2. Ilekroć w Standardach jest mowa o:

1) Urzędzie – należy przez to rozumieć Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego;

- 2) ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1802);
- 3) Marszałku – należy przez to rozumieć Marszałka Województwa Podlaskiego;
- 4) Sekretarzu – należy przez to rozumieć Sekretarza Województwa;
- 5) pracownikowi – należy przez to rozumieć pracownika Urzędu oraz osobę świadczącą pracę na rzecz Urzędu;
- 6) małoletnim/ dziecku – należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 lat i nie zawarła związku małżeńskiego;
- 7) opiekunie – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji małoletniego, w szczególności jego rodzica, rodzica zastępczego lub opiekuna prawnego;
- 8) komórce organizacyjnej – należy przez to rozumieć Departamenty i Biura Urzędu;
- 9) krzywdzeniu dzieci – należy przez to rozumieć każde działanie lub zaniechanie, które powoduje zagrożenie dobra małoletnich lub narusza godność, nietykalność cielesną, powoduje szkody na jego zdrowiu fizycznym, psychicznym lub powoduje cierpienie;
- 10) działalności, o której mowa w § 22b ustawy – należy przez to rozumieć działalność oświatową, opiekuńczą, wychowawczą, resocjalizacyjną, religijną, artystyczną, medyczną, rekreacyjną, sportową lub związaną z rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich;
- 11) koordynatorze – należy przez to rozumieć upoważnionego pracownika Referatu Organizacyjnego w Departamencie Organizacji i Nadzoru realizującego zadania wynikające z niniejszych Standardów;
- 12) planie – należy przez to rozumieć plan wsparcia małoletniego realizowany w celu udzielenia pomocy małoletniemu.

Rozdział II

Zasady rekrutacji pracowników

§ 2. 1. Przed nawiązaniem stosunku pracy lub dopuszczeniem do działalności, o której mowa w § 22b ustawy, Marszałek realizuje obowiązek uzyskania informacji określonych w art. 21 ustawy.

2. W przypadku naboru na stanowisko związane pracą z małoletnim, informacja o tym fakcie znajduje się w treści ogłoszenia o naborze.

§ 3. 1. Marszałek uzyskuje informację, czy dane osoby, z którą ma być nawiązana współpraca są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienia o wpisie w Rejestrze.

2. Osoba, z którą ma być nawiązana współpraca przedkłada informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.

3. Osoba, o której mowa w ust. 1 składa oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa oraz jednocześnie przedkłada informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.

4. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3 składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

5. W oświadczeniu składanym pod rygorem odpowiedzialności karnej zawiera się klauzulę o następującej treści „*Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia*”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

6. Oświadczenia, o których mowa w ust. 1, 2 i 3 dołącza się do akt pracownika.

Rozdział III

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi, a pracownikami oraz zachowania niedozwolone wobec małoletnich

§ 4. 1. Pracownicy traktują małoletnich z szacunkiem oraz poszanowaniem ich godności.

2. Pracownicy są zobowiązani do uważnego słuchania dzieci i udzielania im informacji w sposób adekwatny do ich wieku i rozwoju emocjonalnego.

3. Pracownicy w kontaktach z dziećmi podejmują działania, nie narzucając swoich poglądów, przekonań lub wzorców zachowania.
4. Pracownikom nie wolno zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletnich.
5. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec małoletnich oraz podejmowanie jakichkolwiek działań dyskryminujących.
6. Pracownikom nie wolno zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny, przede wszystkim: używać wulgarnych słów, gestów, żartów i wypowiadać obraźliwych uwag.
7. Niedozwolone jest proponowanie małoletniemu alkoholu, wyrobów tytoniowych oraz nielegalnych substancji, jak również używanie ich w obecności małoletnich.
8. Pracownicy nie wydają rozkazów dzieciom i nie krzyczą na nie, chyba, że jest to uzasadnione zagrożeniem bezpieczeństwa, zdrowia, życia i koniecznością natychmiastowej reakcji.
9. Niedopuszczalne jest:
 - 1) utrzymywanie kontaktów towarzyskich z małoletnim w jakiejkolwiek formie;
 - 2) nawiązywanie kontaktów z małoletnimi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych lub poprzez wiadomości prywatne wysyłane za pośrednictwem komunikatorów internetowych.
10. Pracownikom nie wolno naruszać nietykalności cielesnej małoletniego.
11. Pracownikom nie wolno ujawniać informacji wrażliwych o dziecku wobec osób nieuprawnionych, takich jak wizerunek, informacja o sytuacji rodzinnej, ekonomicznej czy zdrowotnej.

Rozdział IV

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

§ 5. Małoletni, który uczestniczy w aktywnościach organizowanych przez Urząd zobowiązany jest do:

- 1) zachowania szacunku w komunikacji z innymi, słuchania i nieprzerywania, wypowiedzi;
- 2) przestrzegania zasad bezpieczeństwa;
- 3) słuchania i reagowania na polecenia pracowników Urzędu;

4) szanowania mienia Urzędu oraz innych małoletnich;

5) przestrzegania zasad kultury osobistej.

§ 6. Małoletniemu nie wolno:

1) krzyczeć, lekceważyć, obrażać czy wyśmiewać innych małoletnich;

2) naruszać nietykalności cielesnej innej osoby oraz używać jakiegokolwiek przemocy fizycznej;

3) nagrywać ani rozpowszechniać wizerunku małoletniego bez jego zgody;

4) spożywać alkoholu, wyrobów tytoniowych, nielegalnych substancji oraz zachęcać do ich spożycia innych małoletnich.

Rozdział V

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego oraz osoby odpowiedzialne za podejmowanie interwencji

§ 7. 1. Krzywdzenie małoletnich może przybierać różne formy, a ich sprawcami mogą być zarówno osoby dorosłe będące członkami rodziny dziecka jak i osoby trzecie.

2. Krzywdzenie małoletniego może przyjąć formę:

1) popełnienia przestępstwa na jego szkodę;

2) przemocy domowej, fizycznej, psychicznej i ekonomicznej;

3) zaniedbania potrzeb życiowych dziecka – takich jak m. in. odpowiednie ubranie, wyżywienie bądź leczenie;

4) innej formy krzywdzenia, takiej jak dyskryminacja lub prześladowanie.

§ 8. 1. Pracownik, który zauważy lub podejrzewa u dziecka symptomy krzywdzenia jest zobowiązany niezwłocznie zareagować – przekazać informację o zaobserwowanym zdarzeniu w formie notatki służbowej do bezpośredniego przełożonego.

2. Interwencja zakłada podejmowanie działań zgodnie z najlepszym interesem dziecka oraz ma na celu zapewnienie krzywdzonemu dziecku bezpieczeństwa przez szybką i skuteczną reakcję.

3. Wszelkie przejawy krzywdzenia małoletniego powinny być niezwłocznie przerwane przez pracownika poprzez interwencję z wykorzystaniem dostępnych środków.

4. Osoba wyznaczona przez Marszałka posiadająca doświadczenie i umiejętności prowadzenia rozmów interwencyjnych z dziećmi może przeprowadzić rozmowę z dzieckiem oraz innymi osobami, które mogą mieć wiedzę na temat jego krzywdzenia.

5. Dyrektor komórki organizacyjnej, który otrzymał od pracownika informację o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego organizuje spotkanie z opiekunami małoletniego, którym przekazuje informacje o zdarzeniu, o ile nie zachodzi podejrzenie, że to oni mogą być odpowiedzialni za krzywdzenie małoletniego.

6. Jeżeli uczestnikiem interwencji jest małoletni z niepełnosprawnością lub szczególnymi potrzebami pracownicy dostosowują postępowanie do sytuacji małoletniego.

7. Marszałek, który w związku ze swoją działalnością dowiedział się o zdarzeniu, co do którego zachodzi uzasadnione przypuszczenie lub zostało stwierdzone, że stanowi umyślny czyn zabroniony określony w Kodeksie karnym, popełniony przez rodzica albo opiekuna prawnego lub faktycznego, którego skutkiem jest śmierć lub ciężki uszczerbek na zdrowiu małoletniego, ma obowiązek zawiadomić o tym przewodniczącego Zespołu do spraw analizy zdarzeń działającego przy Ministrze Sprawiedliwości.

Rozdział VI

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

§ 9. 1. Dyrektor, o którym mowa w § 8 ust. 5 oraz Koordynator przygotowują plan wsparcia małoletniego:

- 1) w przypadku potwierdzenia krzywdzenia małoletniego;
- 2) oraz jeśli jest to zasadne z uwagi na dobro małoletniego i zakres prowadzonej przez Urząd działalności.

2. Pracownicy, o których mowa w ust. 1 podczas ustalania planu mają za zadanie współpracować ze specjalistami udzielającymi wsparcia dzieciom.

§ 10. 1. Koordynator może wnioskować do Marszałka o powołanie Zespołu Interwencyjnego w przypadku:

- 1) braku dostatecznej wiedzy lub możliwości pozyskania informacji niezbędnych do opracowania planu;
- 2) jeśli uzasadnia to interes dziecka i jego dobro;

3) sytuacji szczególnie skomplikowanych.

2. Zadaniem Zespołu Interwencyjnego jest wsparcie, Koordynatora i dyrektora, o którym mowa w § 8 ust. 5 przy sporządzeniu planu po ujawnieniu krzywdzenia.

3. Plan powinien zostać przedstawiony rodzicom/opiekunom małoletniego chyba, że to oni są wskazani jako sprawcy krzywdzenia, w takiej sytuacji plan przedstawiany jest osobie wskazanej przez sąd rodzinny.

§ 11. Plan powinien zawierać wskazania dotyczące:

1) podjęcia przez Urząd działań w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa, w tym wystąpienia z ewentualnym zgłoszeniem istnienia uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniego podmiotu;

2) rodzajów wsparcia, jakie Urząd może zaoferować i udzielić małoletniemu.

Rozdział VII

Procedura i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”

§ 12. 1. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego Marszałek składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

2. O obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do sądu opiekuńczego lub organów ścigania należy poinformować opiekunów dziecka. Jeżeli poinformowanie opiekunów dziecka może zagrażać dobru małoletniego – odstępuje się od tego obowiązku.

Rozdział VIII

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci

§ 13. 1 Małoletni ma prawo korzystać na terenie Urzędu z telefonu komórkowego oraz z innych urządzeń elektronicznych, o ile korzystanie z nich nie zakłóca pracy Urzędu i spokoju innych osób.

2. Małoletni mogą posiadać telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność oraz za zgodą opiekunów.

3. Urząd nie kontroluje tego, w jaki sposób małoletni korzystają z Internetu na własnych urządzeniach elektronicznych.

§ 14. Urząd nie udostępnia małoletnim urządzeń z dostępem do sieci Internet.

Rozdział IX

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

§ 15. 1. Koordynator ma obowiązek co najmniej raz na dwa lata dokonać oceny Standardów w celu dostosowania ich do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami.

2. Ocenę, o której mowa w ust. 1 należy udokumentować pisemnie.

3. Pracownicy mogą przedstawiać Koordynatorowi propozycję zmian, które należy wprowadzić w Standardach.

4. W przypadku konieczności dokonania zmian w Standardach Koordynator za pośrednictwem Sekretarza przedkłada Marszałkowi propozycję zmian.

5. Koordynator wprowadza do Standardów zmiany mające na celu usprawnienie procedury, podaje je do wiadomości pracowników w sposób zwyczajowo przyjęty oraz udostępnia treść znowelizowanych przepisów w siedzibie Urzędu i na stronie internetowej Urzędu.

Rozdział X

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników do stosowania standardów, zasady przygotowania pracowników do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

§ 16. 1. Za wdrożenie zadań związanych ze Standardami odpowiada Koordynator.

2. Do zadań, o których mowa w ust. 1 należy:

1) przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających bezpieczeństwu małoletniego;

2) zapoznanie Pracowników Urzędu ze Standardami;

3) aktualizacja standardów, zgodnie z zapisami rozdziału IX;

- 4) przedkładanie Marszałkowi za pośrednictwem Sekretarza propozycji zmian w Standardach;
 - 5) prowadzenie rejestru incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do niniejszych Standardów.
3. Dostęp do rejestru, o którym w ust. 2 pkt 5 mają osoby upoważnione przez Marszałka.

Rozdział XI

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

§ 17. 1 Dokumentacja spraw związanych z przyjmowaniem zgłoszeń o zdarzeniach zagrażającym bezpieczeństwu małoletniego przechowywana jest w Departamencie Organizacji i Nadzoru w Referacie Organizacyjnym.

2. Każdy ujawniony lub zgłoszony incydent lub zdarzenie zagrażające dobru małoletniego, na temat których pracownik Urzędu posiada wiedzę, zostają odnotowane w rejestrze, o którym mowa w § 16 ust. 2 pkt 5.

3. Koordynator prowadzi dla każdego zgłoszonego lub ujawnionego incydentu lub zdarzenia zagrażającego dobru małoletnich odrębne akta sprawy, w których gromadzi dokumentację sprawy, w tym: zgłoszenie, notatki z rozmów z małoletnim lub rodzicami, pisma kierowane do ośrodka pomocy społecznej, policji, kopię formularza Niebieskiej Karty.

4. Dokumentacja, o której mowa w ust. 3 jest przechowywana przez Koordynatora w miejscu niedostępnym dla osób nieuprawnionych.

5. Do dokumentacji, o której mowa w ust. 3 mają dostęp wyłącznie osoby upoważnione przez Marszałka.

Rozdział XII

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia

§ 18. 1. Osobami odpowiedzialnymi za przyjmowanie zgłoszeń zagrażających małoletniemu są Dyrektorzy komórek organizacyjnych Urzędu.

2. W sytuacjach niecierpiących zwłoki osobami odpowiedzialnymi za udzielenie małoletniemu wsparcia w sytuacji krzywdzenia jest każdy pracownik.

Rozdział XIII

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

- § 19. 1. Standardy Ochrony Małoletnich dostępne są na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.
2. Standardy Ochrony Małoletnich w wersji skróconej zrozumiałej dla osoby małoletniej, stanowią załącznik nr 2 do niniejszych Standardów.
3. Niniejszy dokument oraz Standardy Ochrony Małoletnich w wersji skróconej dostępne są w budynku Urzędu przy ul. M. Curie - Skłodowskiej 14 w Kancelarii Głównej.